

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

รายงานสืบเนื่อง (Proceedings)

งานสัมมนาทางวิชาการและการประชุมวิชาการระดับชาติ
“Communication 4.0 : นวัตกรรม สร้างสรรค์ ความยั่งยืน?”

วันพุธที่ 31 พฤษภาคม 2560 ณ อาคาร 23 ชั้น 7 ห้องประชุม 23701

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

จัดโดย คณบดี คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

คณะกรรมการวิชาการ

คำสั่ง คณบดีเทคโนโลยีและห้องเรียนค้าไทย

ที่ ๐๐๓/๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ คณบดีเทคโนโลยีและห้องเรียนค้าไทย ประจำปีการศึกษา 2559
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ประจำปีการศึกษา 2559

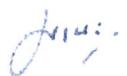
ตามที่คณบดีเทคโนโลยีและห้องเรียนค้าไทย ได้กำหนดจัดโครงการประชุมวิชาการ
ระดับชาติ คณบดีเทคโนโลยีและห้องเรียนค้าไทย ประจำปีการศึกษา 2559 ในวันพุธที่ 31
พฤษภาคม 2560 ณ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยนั้น

เพื่อให้การดำเนินงานค่าງ่าย เป็นไปด้วยความเรียบง่ายและมีประสิทธิภาพ จึงขอแต่งตั้ง
คณะกรรมการวิชาการดังรายนามดังนี้

ลำดับ	ชื่อ	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการ
1.	ศาสตราจารย์ ดร.สักดา ปันโนเนพัชร์	ประธานกรรมการ	กรรมการ
2.	รองศาสตราจารย์ ดร.อุร卉์เดน์ ชัยสำเร็จ	กรรมการ	กรรมการ
3.	ดร.มนัน พิริยาภิวัฒน์	กรรมการ	กรรมการ
4.	รองศาสตราจารย์ ดร.จันทิมา เที่ยงแก้ว	กรรมการ	กรรมการ
5.	รองศาสตราจารย์ ดร.นันเจตต์ แจ้งเจนกิจ	กรรมการ	กรรมการ
6.	รองศาสตราจารย์ ดร.มนต์ฤทธิ์ วันเดชานันดี	กรรมการ	กรรมการ
7.	รองศาสตราจารย์ ดร.นพินทร์ สังข์กษณา	กรรมการ	กรรมการ
8.	รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์	กรรมการ	กรรมการ
9.	รองศาสตราจารย์ ดร.ไฟโรจน์วิไลนุช	กรรมการ	กรรมการ
10.	รองศาสตราจารย์ ดร.อุทกนู หรือสิงโต	กรรมการ	กรรมการ
11.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวิภา ล้านสุวรรณ	กรรมการ	กรรมการ
12.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรมนัสชิต บุตรบรรยง	กรรมการ	กรรมการ
13.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อธิวัฒน์ จันทีก	กรรมการ	กรรมการ
14.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมา ลากะวัฒนาพันธ์	กรรมการ	กรรมการ
15.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิริ บุญคุ่ม	กรรมการ	กรรมการ
16.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา วนานันน์ ชัยชาติชาต	กรรมการ	กรรมการ
17.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรดล นก不吃ประเสริฐ	กรรมการ	กรรมการ
18.	ดร.พัชรี เกื้อกูลธร	กรรมการ	กรรมการ
19.	ดร.นภารัตน์ พฤกษ์สุราษฎร์	กรรมการ	กรรมการ

20. ดร.ปริญญา หมุ่นพิที	กรรมการ
21. ดร.ปิยวรรณ ศิริประเสริฐติณี	กรรมการ
22. ดร.พจนนา บุญคัม	กรรมการ
23. ดร.พิชชา อิงเชงเรือง	กรรมการ
24. ดร.ฤทธินิภา ศรีไสย์	กรรมการ
25. ดร.ธนิตร้า เปลี่ยนรุ่ง	กรรมการ
26. ดร.สุรี แห่บุญมี	กรรมการ
27. ดร.โภกภาค พานิจพาพิบูล	เลขานุการและ กรรมการ

ลงนามวันที่ 21 มีนาคม 2560

(ดร.มนัส พรียายาภิวัฒน์)
คณบดีคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

4. เรื่องเล่าชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวน้ำหอม ตำบลบางป่า อำเภอเมือง
จังหวัดราชบุรี

กนกพรรณ บรรมสุข 1

พิทักษ์ ศิริวงศ์ 2

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการเข้าสู่อาชีพการปลูกมะพร้าวน้ำหอมของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวน้ำหอม ตำบลบางป่า อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี วิธีการบริหารจัดการดูแลสวนมะพร้าวน้ำหอม ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวน้ำหอม ตลอดจนนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหา ด้วยวิธีวิทยาแบบอัตชีวประวัติและเรื่องเล่า ประชากรผู้ให้ข้อมูลหลักคือ เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวน้ำหอมเป็นเวลา 30 ปี 1 คน คนในครอบครัวของเกษตรกร 2 คน ลูกค้า 1 คน แรงงานประจำ 2 คนเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์และการสังเกต แบบไม่มีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่าการทำสวนมะพร้าวน้ำหอมถือเป็นธุรกิจเกษตรรูปแบบหนึ่งโดยมีลักษณะ เป็นการผลิตสินค้าเกษตรและการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร โดยมีรูปแบบการบริหารงานแบบคนเดียว แนวคิดในการเข้าสู่อาชีพมี 2 ประการคือ 1) ต้องการให้ครอบครัวมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น 2) ต้องการสร้างอนาคตที่ดีให้ลูก เงินทุนเริ่มแรกในการเริ่มต้นธุรกิจมาจากการเงินสินสอดจากการแต่งงาน ต้อมายยาธุรกิจด้วยเงินทุนจากการขายที่ดินมรดก และกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร การบริหารจัดการต่างๆ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน 1) การบริหารจัดการสวนมะพร้าว

1 นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
Student in Master of Business Administration Program in Entrepreneurship, Faculty of Management
Science, Silpakorn University.

2 รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
Assoc. Prof. Dr. Department of Marketing Faculty of Management Science, Silpakorn University

น้ำหอม 2) การบริหารจัดการด้านแรงงาน 3) การบริหารจัดการด้านการขาย ปัณฑะและอุปสรรคที่พบ คือ ด้านแรงงาน ภูมิภาค ราคาปุ่ยเคมี ราคายากำจัดวัชพืช ด้านการบริหารงาน และศัตรูพืช

1. ที่มาและความสำคัญของปัณฑะ

มะพร้าวเป็นพืชในตระกูลปาล์มนิดหินโดยมีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Cocosnucifera L.* เชื่อว่าพืชชนิดนี้มีถิ่นกำเนิดอยู่ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แบ่งออกเป็น 2 พาก คือพากตันสูง กับพากตันเตี้ยซึ่งในบรรดามะพร้าวตันเตี้ยที่นำสู่มากราเป็นพิเศษในปัจจุบันคือ มะพร้าวน้ำหอม (กลุ่มเกษตรสัญจร, 2545:7)

มะพร้าวน้ำหอม (aromatic coconut) ในประเทศไทยมีการปลูกกันนานแล้ว แต่เดิมปลูกไว้บริเวณพื้นที่บ้านเพียงไม่กี่ต้นโดยไม่ได้ดูแลมากนัก เนื่องจากมะพร้าวน้ำหอมดูแลรักษาง่าย และศัตรูน้อยจึงไม่ค่อยเสียหาย ยังเป็นผลไม้ที่มีราคาถูกและขนส่งลำบาก ทำให้ไม่ค่อยมีคนสนใจปลูกเท่าไรนัก (ภาณุพงษ์ เรืองสุทธิ, 2552:11) แต่ปัจจุบันมะพร้าวน้ำหอมเป็นพืชอีกชนิดหนึ่งที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและถือเป็นพืชเอกลักษณ์ของประเทศไทยได้มีการบริโภคมะพร้าวน้ำหอมในลักษณะผลสด และเพื่อการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะการแปรรูปภายในประเทศยังมีความต้องการผลผลิตมะพร้าวน้ำหอมอีกเป็นจำนวนมาก ตลอดจนเพื่อการส่งออก โดยตลาดส่งออกน้ำมะพร้าวของไทยมีมูลกว่าพันล้านบาทต่อปีและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี (ภาควิชาพืชไรวนา คงจะเกษตร กำแพงแสน, 2559) จากข้อมูลในปี พ.ศ. 2557 การส่งออกมะพร้าวที่ประกอบด้วยมะพร้าวทำให้แห้ง มะพร้าวน้ำหอม และมะพร้าวอื่นๆ รวมทุกประเภทของประเทศไทย มีมูลค่าส่งออกถึง 2 หมื่นล้านบาท ตลาดส่งออกหลักอยู่ที่สหรัฐอเมริกา นอกจากตลาดสหรัฐแล้ว ไทยส่งออกไปยังจีน ซึ่งขณะนี้ได้รับความนิยมอย่างมากโดยเฉพาะมะพร้าวที่ปอกเปลือก และมะพร้าวที่ปอกเปลือกเหลือแต่กระลา และส่งออกไปยังตลาดอสเตรเลียอีกด้วย (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2558)

ในประเทศไทยพื้นที่หลักที่ปลูกมะพร้าวน้ำหอมมีที่จังหวัดราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และนครปฐม จังหวัดราชบุรีปลูกมากที่อำเภอดำเนินสะดวก รองลงมาคืออำเภอเมือง ซึ่งตำบลบางป่า อำเภอเมืองนีกเขตกรุงเทพมหานครอาชีวะปลูกมะพร้าวน้ำหอมเป็นอาชีวะหลักจำนวนมากเนื่องจากมีพื้นที่เหมาะสมในการปลูก และเป็นเขตติดต่อกับตำบลแพ่งพวยอำเภอดำเนินสะดวก มีลูกค้าที่มารับซื้อเป็นประจำ เกษตรกรมีความรู้ และความชำนาญในการดูแลรักษา จึงทำให้ปลูก

เป็นอาชีพหลัก โดยมีผลผลิตเฉลี่ยงวดละ 20,000 ลูก มีรายได้เฉลี่ยงวดละกว่า 200,000 บาท ถ้าช่วงไหนมีผลผลิตมาก และราคางสูง รายได้ก็สูงถึง 500,000 บาท/งวด (สุชาติ ปรัมสุข, 2559)

ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงเรื่องเล่าของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวน้ำหอม ในตำบลบางป่า อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เพื่อศึกษาถึงการเข้าสู่อาชีพการปลูกมะพร้าวน้ำหอม วิธีการบริหารจัดการดูแลสวนมะพร้าวน้ำหอม ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการทำสวนมะพร้าวของเกษตรกร ตลอดจนวิธีการแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวน้ำหอม เพื่อศึกษาว่า ทำอย่างไรจึงประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการสวนมะพร้าวน้ำหอม และเหตุใดจึงประกอบ เป็นอาชีพหลัก เป็นระยะเวลานานถึง 30 ปี เพื่อเป็นความรู้และประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ รวมทั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปเป็นธุรกิจการเกษตรแบบ ยั่งยืน รวมทั้งแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตรในมหะพร้าวน้ำหอมต่อไป

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องเล่าชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวน้ำหอม ตำบลบางป่า อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดผู้ประกอบการ

เนื่องจากสามารถตอบสนองความต้องการ รวมถึงความจำเป็นของลูกค้า และคุณสมบัติของผู้ประกอบการที่จะทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ด้วยผู้ประกอบการต้องมีคุณสมบัติผู้นำที่จะนำธุรกิจมุ่งไปสู่ความสำเร็จได้ดังจะต่อไปนี้ คือ พันธะความมุ่งมั่นและความพยายาม ถือเป็นคุณสมบัติในความมุ่งมั่นของผู้ประกอบการจะทำให้พันธะไม่สามารถมีผลต่อธุรกิจสามารถฝ่าฟันอุปสรรคทำให้ประสบความสำเร็จได้

ความต้องการความสำเร็จและการเติบโต ถือเป็นแรงผลักดันพื้นฐานที่มีผลต่อแรงจูงใจของประกอบการนำไปสู่ความสำเร็จ นอกจากนี้แล้วผู้ประกอบการต้องรู้จักแก้ไขปัญหา อดทน กล้าเสียงและมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้พัฒนา และมีทีมงานที่เข้มแข็ง คุณสมบัติเหล่านี้ถือเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการประสบความสำเร็จในธุรกิจ

สรุปได้ว่าการประกอบการหมายถึงการดำเนินธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งธุรกิจจะประสบความสำเร็จได้จะต้องมีผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติที่ดีและเหมาะสม โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดผู้ประกอบการนี้ไปเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักและอภิปรายผลต่อไป

2. แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจการเกษตร

J. Davis and Ray A. Goldber (อ้างถึงในคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2550) ให้ความหมายธุรกิจการเกษตร คือ การดำเนินงานทั้งหลายในด้านที่เกี่ยวกับ การผลิตและการจำหน่ายปัจจัยการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมการผลิตในฟาร์ม การเก็บรักษา การแปรรูปและการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรและผลผลิตโดยได้จากสินค้าเกษตร

ศิริภัย สังชาร์ศมี (2528:6) ให้ความหมายธุรกิจการเกษตร หมายถึงการนำความรู้ทางด้านบริหารธุรกิจมาใช้ โดยนำความรู้ทางด้านต่างๆโดยเฉพาะทางด้านการค้ามาบริการจัดการการเกษตร เพื่อที่จะสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เหมาะสม โดยใช้ต้นทุนที่ต่ำที่สุด และผลตอบแทนสูงที่สุด

ความสำคัญของธุรกิจการเกษตร (สมคิด ทักษิณาวิสุทธิ์, 2558:4-5)

ความสำคัญในเบื้องต้น

การผลิตสินค้าเกษตร เริ่มจากเกษตรกรต้องลงทุนในด้านปัจจัยการผลิต หลังจากผลิตมาได้แล้ว กว่าสินค้าเกษตรจะถึงมือผู้บริโภคคนสุดท้าย จะต้องผ่านคนกลางและกระบวนการต่างๆ มากมาย ขึ้นอยู่กับชนิดของสินค้าเกษตร เรียกว่าวิธีการตลาด (marketing channel) คือ การแสดง

ให้เห็นว่าสินค้านั้นจากผู้ผลิตผ่านคนกลางประเภทใดบ้างในบริมาณร้อยละเท่าใด กว่าจะถึงมือผู้บริโภคหรือผู้ใช้ จะเห็นได้ว่าธุรกิจการเกษตรมีนักธุรกิจเกษตรที่เกี่ยวข้องจำนวนมากตั้งแต่ผู้ผลิตจนถึงผู้ค้าปลีก ดังนั้นนักธุรกิจการเกษตรจำเป็นต้องทราบว่าลักษณะการดำเนินธุรกิจนั้นเป็นอย่างไร บ้างและต้องเกี่ยวพันกับคนอื่นมากน้อยเพียงใดเพื่อที่จะทำให้ธุรกิจนั้นอยู่รอดและก้าวหน้าต่อไปได้

ความสำคัญในแสวงหานักธุรกิจของชาติ

ธุรกิจการเกษตรเกี่ยวข้องกับการเกษตรทั้งหมดและบางส่วนของอุตสาหกรรม และถ้าหากธุรกิจสินค้านี้ให้ครบวงจร หมายถึงว่าในธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงสินค้าเกษตรซึ่งมีลักษณะเป็นวัตถุดิบบันน์ ให้เป็นผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้ายก่อนที่จะจำหน่ายให้กับบริโภคหรือผู้ใช้ ซึ่งการทำธุรกิจให้ครบวงจรนั้นจะต้องมีการลงทุนด้านต่างๆ ที่ต้องเนื่องการใช้ผลิตผลและปัจจัยการผลิตอย่างต่อเนื่อง และสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเรียกว่าการผลิตแบบอนุกรม สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตนั้นได้ นำไปสู่การสร้างงานมากมายให้กับคนในประเทศ

ลักษณะธุรกิจการเกษตร แบ่งออกเป็น 7 สาขา คือ

1. ปัจจัยการผลิตสินค้าเกษตร
2. การผลิตสินค้าเกษตร
3. การตลาดหรือจัดหาสินค้าเกษตร
4. การปรับเปลี่ยนค้าเกษตร
5. การจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร
6. การส่งออกสินค้าเกษตร
7. สินเชื่อการเกษตร

สรุปธุรกิจการเกษตร หมายถึง การนำสินค้าที่เป็นผลผลิตหรือผลผลิตไปจากการทำการเกษตร และนำความรู้ทางด้านการบริหารธุรกิจมาบริหารจัดการเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ได้สูงที่สุด ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำความหมาย และการแบ่งประเภท และโครงสร้างของธุรกิจการเกษตรนี้ไปใช้ในการประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วสนันทน์ ศิริเลิศสกุล (2556) ได้วิจัยเรื่อง ศักยภาพการจัดการที่มีผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรชาวนาในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า 1) ศักยภาพการจัดการที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของเกษตรกรชาวนามากที่สุดคือ การรักษามาตรฐานการผลิต รองลงมาคือการจัดการด้านโลจิสติกส์ 2) การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของชาวนามากที่สุดคือ คือการส่งเสริมกฎหมายคุ้มครองชาวนา ต่อมาคือการได้รับความรู้และพัฒนาชาวนา ตามลำดับ 3) ศักยภาพจัดการด้านการรักษามาตรฐานการผลิต การจัดการด้านโลจิสติกส์ การบริหารด้านการเงิน การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน การส่งเสริมกฎหมายคุ้มครอง และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลทางบวกกับความสำเร็จของชาวนา

นฤตา พรวัฒโนโยธิน (2554) ได้วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบทางการจัดตั้งและศักยภาพของอุตสาหกรรมแปรรูปมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า อุตสาหกรรมมีการรวมกลุ่มกันที่อำเภอเมืองสมุทรสงครามเนื่องจากมีความมีเดียร์เบี้ยบทางด้านภูมิประเทศ การคมนาคมสะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเงิน มีพัฒนาและเข้มแข็ง มีความเป็นเมือง และยังเป็นแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญเนื่องจากมีพื้นที่ปลูกมะพร้าวมากที่ตำบลนางตะเคียน ตำบลบางขันแท๊ะ และตำบลใหญ่ ผลการศึกษาโครงสร้างผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านการผลิตถึงร้อยละ 30 สถานะทางการเงินร้อยละ 25 ในขณะที่ให้ความสำคัญกับระบบการบริหารงานเพียงร้อยละ 15 แต่ละโรงงานจะไม่มีการแปรรูปมะพร้าวทั้งผล แต่จะมีการแปรรูปเฉพาะส่วนของมะพร้าว ดังนั้นการแปรรูปของแต่ละโรงงานจะแตกต่างกันไป

ประภากรณ์ พวงเนียม (2554) ได้ศึกษาวิถีชีวิตและเรื่องเล่าถ้าแก่โร้อ้อย พบว่าธุรกิจโร้อ้อยเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เถ้าแก่โร้อ้อยมีรูปแบบวิถีชีวิตแบบเรียบง่าย จุดเริ่มต้นของการทำธุรกิจเกิดจากความที่เยอทะยานและอยากรู้ว่าจะครอบครัวที่ดีขึ้น รูปแบบการดำเนินธุรกิจแบ่งเป็น 1) เป็นหัวหน้าครอบครัวเฉพาะส่วน อ้อยของตัวเอง 2) เป็นหัวหน้าครอบครัวเฉพาะส่วนและมีลูกโร้อึงลงทุนมาจากตนเองและการกู้จากโรงงานน้ำตาล หรือกู้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร ปัญหาที่พบคือด้านแรงงาน การเก็บเกี่ยว ราคาน้ำตาลและการบริหารงาน

3. วิธีการวิจัย

3.1 วิจัยเรื่อง เรื่องเล่าชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวน้ำหอม ตำบลบางป่า อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เป็นวิจัยเชิงคุณภาพแบบอัตชีวประวัติเรื่องเล่า ซึ่งวิจัยเชิงคุณภาพแบบอัตชีวประวัติเรื่องเล่าเนี้ี้ี้ตั้งอยู่บนแนวคิดที่ว่า ความรู้ รวมทั้งความหมายต่างๆ เหล่านั้นแฝงอยู่ในเรื่องราวชีวิตของบุคคลที่สามารถถ่ายทอด เก็บรักษา และนำกลับคืนมาได้ โดยมีนักวิจัยเป็นผู้บรรยายเรื่องราวต่างๆ

(narrator) ถ่ายทอดให้แก่ผู้อ่านงานวิจัยได้เข้าใจ โดยผู้อ่านงานวิจัยนี้จะเป็นผู้ฟัง (audience) ในลักษณะการเล่าเรื่องตามลำดับเวลา (ข jrศักดิ์ บวรพันธ์, 2554:52)

วิธีเก็บข้อมูลผู้วิจัยใช้การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบอัดข่าวประวัติเรื่องเล่า และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observer) โดยใช้เป็นคำถามปลายเปิดในการสัมภาษณ์เพื่อให้เป็นอิสระในการตอบคำถามโดยจะผู้วิจัยจะเป็นผู้ถามให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นคนเล่าเรื่องราวต่างๆ ไปเรื่อยๆ และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ ตีความ ให้ได้ผลสรุปที่ตรงกับวัตถุประสงค์ ที่ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์ และการสังเกตควบคู่กันนั้น เนื่องจากว่าการสัมภาษณ์จะสามารถเก็บรวมข้อมูลที่ไม่สามารถเก็บสังเกตได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความคิด ความรู้สึก ความสนใจ ความเชื่อ มุมมองหรือค่านิยม โดยการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะได้ข้อมูลที่มากกว่าการสังเกต เพราะตัวผู้วิจัยสามารถถามซักใช้เรียงต่อได้จากคำตอบที่ผู้ให้ข้อมูลหลักพูดถึง (ข jrศักดิ์ บวรพันธ์, 2554:101) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้การศึกษาจากเอกสารร่วมด้วย และยังสอบถามจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการนำเสนอไปวิเคราะห์ให้ได้มากที่สุดโดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.2. พื้นที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เลือกพื้นที่ศึกษาในตำบลบางป่า อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ซึ่งตั้งอยู่บริเวณด้านทิศตะวันออกของ อ.เมืองราชบุรี มีเนื้อที่ประมาณ 11,950 ไร่ หรือ 19.12 ตร.กม. พื้นที่การเกษตรประมาณ 8,500 ไร่ โดยจากข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลบางปานั้นมีพื้นที่ปลูกมะพร้าวร้อยละ 50 ของพื้นที่ทั้งหมด เนื่องจากตำบลบางป่า มีพื้นที่อยู่ติดกับตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก ส่งผลให้มีพื้นที่เหมาะสมในการปลูกมะพร้าวน้ำหอม เช่นเดียวกับกับเขตอำเภอดำเนินสะดวก นอกจากนี้เกษตรกรยังมีความชำนาญในการคูและรักษา มีช่องทางการจัดจำหน่ายที่แน่นอน

3.3. ประชากรและผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลหลักคือเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวน้ำหอมเป็นเวลา 30 ปี 1 คน คนในครอบครัวของเกษตรกร 2 คน ลูกค้า 1 คน แรงงานประจำ 2 คน

3.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

3.4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ตัวผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักโดยตรงด้วยตนเอง เพื่อให้สามารถเก็บได้ครบถ้วนตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ได้มากที่สุด เพื่อที่ผู้วิจัยจะสามารถนำข้อมูลที่ได้มาเรียนรู้ จัดหมวดหมู่ เพื่อนำไปวิเคราะห์หาข้อสรุปต่อไป

3.4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการศึกษาข้อค้นพบทางการวิจัยบนพื้นฐานของข้อมูลที่เก็บรวมโดยบุคคลอื่น (ณรงค์ ศรีสวัสดิ์, 2545:83) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ บทความทางวิชาการ วารสาร อินเตอร์เน็ต รวมทั้งเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาแนวทางในการวิจัย เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนที่จะศึกษา ก่อนลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูล และเพื่อนำไปประกอบในเนื้อหา ทั้งยังนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิเคราะห์อีกด้วย

3.5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.5.1. ตัวผู้วิจัย ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในกระบวนการวิจัย เพราะตัวผู้วิจัยจะเป็นคนที่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัยมากที่สุด

3.5.2. แนวคิดมาใน การสัมภาษณ์ งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดมาในการสัมภาษณ์แบบแนวคิดมาปลายเปิด เพื่อให้สระแก่ผู้ให้ข้อมูลหลักในการตอบคำถาม ใช้วิธีการพูดคุยสนทนารูปแบบเป็นกันเองในเรื่องของวิชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวน้ำหอม แนวทางความสำเร็จ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่พบเจอตลอดการประกอบอาชีพ

3.5.3. เครื่องบันทึกเสียง เป็นอุปกรณ์ที่มีความสำคัญมาก ไว้บันทึกข้อมูลได้อย่างไม่มีการตกหล่นในทุกๆ คำพูดที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในการวิจัย

3.5.4. กล้องถ่ายรูป เพื่อเก็บภาพบรรยากาศในการสัมภาษณ์ รวมถึงเก็บภาพสำคัญต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการนำมาประกอบการวิเคราะห์

3.5.5. สมุดจดบันทึกและปากกาสำหรับการจดบันทึก เพื่อใช้สำหรับบันทึกข้อมูลที่เป็นคำพูดสำคัญ สิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมต่างๆ ของผู้ให้ข้อมูลหลักที่แสดงออกมาระหว่างที่สัมภาษณ์

3.6. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล ผู้วิจัยได้เลือกใช้การตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีการแบบสามเหลี่า (triangulation) ซึ่งเป็นวิธีตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือโดยมีวิธีการต่างๆ ดังนี้ (จรศักดิ์ บวรพันธ์, 2554:141)

3.6.1. การตรวจสอบสามเหลี่ยมแหล่งข้อมูล (data triangulation) เป็นการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่แตกต่างกัน โดยผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากหลายๆ ที่ ทั้งจากผู้ให้ข้อมูลหลัก และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จนนั้นนำข้อมูลมาเปรียบเทียบตรวจสอบยืนยันกัน

3.6.2. ตรวจสอบสามเหลี่ยมวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) โดยใช้วิธีการที่แตกต่างกัน จากการสัมภาษณ์ สังเกต หรือเอกสาร มาเก็บข้อมูลเดียว กันและดูว่าข้อมูลที่เก็บมาจากวิธีที่แตกต่างกันนั้นจะนำไปสู่ข้อสรุปแนวเดียวกันหรือไม่ เพื่อเพิ่มรายละเอียดจากข้อมูลที่ได้

3.6.3. การตรวจสอบข้ามทฤษฎี (theoretical triangulation) ผู้วิจัยได้เลือกใช้ งานวิจัยที่หลากหลายกันมากวิเคราะห์ข้อมูลเดียวกัน

3.7. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยจึงใช้วิธีตรวจสอบข้อมูลแบบสามเหลี่ยมในการตรวจสอบข้อมูลและได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์มาเขียนวิเคราะห์ โดยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต และสัมภาษณ์ที่ได้จากการสนทนาระหว่างผู้สังเกตและผู้วิจัย สรุป และวิเคราะห์ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเพิ่มเติมตลอดเวลาที่วิจัย และมีการนำข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ โดยมีองค์ประกอบสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ (ชาญ โพธิสิตา, 2556:337-338)

3.7.1. การจัดระเบียบข้อมูล (data organizing) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกตมาจัดระเบียบข้อมูลให้อยู่ในรูปของเอกสารที่เป็นระเบียบ เริ่มต้นจากการถอดเทปจากเครื่องบันทึกเสียงที่ได้จากการสัมภาษณ์ และแยกข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกต่อการนำมาใช้งาน ขั้นตอนนี้ใช้เตรียมเนื้อหาให้พร้อมสำหรับการนำไปวิเคราะห์

3.7.2. การแสดงข้อมูล (data display) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จัดระเบียบแล้วมานำเสนอ ผ่านกรอบแนวคิดที่ใช้ศึกษาในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

3.7.3. การหาข้อสรุป ตีความและตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิจัย (conclusion, interpretation and verification) เป็นกระบวนการหาข้อสรุปและตีความหมายของผลที่ได้จากการแสดงข้อมูล นำข้อมูลมาตรวจสอบว่าถูกต้องครบถ้วนตรงประเด็น รวมทั้งตรวจสอบความความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยนั้นๆ และนำผลที่ได้มาเขียนสรุปให้ครบถ้วนตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.8. ระยะเวลาในการวิจัยและการเก็บข้อมูล เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2560

4. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

4.1. ประวัติและการเข้าสู่อาชีพ

4.1.1. ประวัติชีวิต

ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นคนอำเภอทำเนินสะเด瓦 จังหวัดราชบุรี ความเป็นอยู่ของผู้ให้ข้อมูลหลัก ในวัยเยาว์มีความเป็นอยู่ค่อนข้างลำบาก พ่อเมื่ออาชีพเป็นช่างไม้และทำสวน แม่เมื่ออาชีพทำสวนและค้าขาย โดยนำผลไม้และพืชผักในสวนพายเรือไปขายที่ตลาดน้ำดำเนินสะเด瓦 ผู้ให้ข้อมูลหลักมักตามแม่ไปปัจจัยเสมอ เพราะเป็นลูกชายคนโตจากพี่น้องทั้งหมด 4 คน จึงต้องช่วยงานแม่ และได้เรียนจบแค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เนื่องจากสมัยนั้นลูกคนโอมกไม่ได้เรียน เพราะต้องออกมาช่วยงานที่บ้านประกอบกับสมัยนั้นค่าใช้จ่ายในการศึกษาค่อนข้างสูง และการเดินทางไม่สะดวก ช่วงวัยรุ่นมีภาระหน้าที่รับผิดชอบดูแลบริหารงานสวนมะพร้าวน้ำหอมของครอบครัว และรับจ้างเป็นช่างไม้ปลูกบ้านแบบพ่อ เมื่อแต่งงานมีครอบครัวได้แยกครอบครัวออกจากแม่ แล้วย้ายมาสร้างครอบครัวอยู่ที่ตำบลบางป่า มีลูก 2 คน โดยพ่อตาได้แบ่งที่ดินซึ่งเป็นที่นาให้ประกอบอาชีพ

4.1.2. การเข้าสู่อาชีพ

จุดเริ่มต้นของการเข้าสู่อาชีพปลูกมะพร้าวน้ำหอมมาจากที่บ้านมีพื้นฐานในการทำสวนมะพร้าวน้ำหอมอยู่แล้ว หลังจากแต่งงานในปี พ.ศ. 2530 ผู้ให้ข้อมูลหลักได้นำที่นามรถกทท.ฟอต้าได้แบ่งให้ โดยตัดดินที่นาทำเป็นร่องสวนเพื่อปลูกมะพร้าวน้ำหอม เริ่มแรกปลูกในพื้นที่ 7 ไร่ จากการเตรียมดินเพื่อปลูกและได้ซื้อพันธุ์มะพร้าวน้ำหอมที่อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เนื่องจากศึกษามาแล้วว่าอำเภอบ้านแพ้วมีชื่อเสียงเรื่องมะพร้าวน้ำหอม ต้นพันธุ์สมัยนั้นต้นละ 15 บาท ค่าปรับพื้นที่ไร่ละ 1,000-2,000 บาท เริ่มต้นปลูกในพื้นที่จำนวน 7 ไร่ ใช้เงินลงทุนทั้งหมดประมาณ 25,000 บาท เงินเริ่มต้นที่นำมาใช้ในการลงทุนคือเงินค่าสินสอดจากการแต่งงาน เริ่มแรกได้ผลผลิตไม่มากนักและได้ราคาอยู่ที่ลูกละ 2 บาท รายได้ต่อวดประมาณ 9,000 บาท แต่ผู้ให้ข้อมูลหลักก็ไม่ยอมท้อ อดทนดูแลรักษามะพร้าวน้ำหอมเพื่อให้มีผลผลิตมีจำนวนมาก

หลังจากเริ่มปลูก 7 ไร่ต่อมา ก็ขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้น เพราะปลูกพืชสวนและผลไม้อายุร่วมกัน ไม่ประสบความสำเร็จ โดยเงินลงทุนมาจากการที่ติดต่อเป็นมรดกเดิมที่อำเภอดำเนินสะดวก และกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ร.ก.ส.) มาลงทุนซื้อที่ดินเพิ่ม รวมทั้งมีการเช่าที่ดินว่างเพื่อปลูกมะพร้าวน้ำหอม จำนวน 18 ไร่ โดยจะคิดค่าเช่าเป็นรายปีเริ่มเข่าแรกๆ ประมาณ 1,500 บาท แต่เมื่อต้นปี พ.ศ. 2559 ราคาค่าเช่าปรับขึ้นเป็นร้อยละ 5,000 บาทเนื่องจากมะพร้าวมีราคาที่สูงขึ้น

แรงบันดาลใจที่เข้าสู่อาชีพนี้มี 2 ประการ ประการแรกคือ ครอบครัว ผู้ให้ข้อมูลหลัก ต้องการสร้างครอบครัว และอยากรื้อครอบครัวมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ต้องการมีฐานะที่ดี ประการต่อมาคือ ลูก ผู้ให้ข้อมูลหลักต้องการให้ลูกมีการศึกษาสูงกว่าตนเอง ไม่อยากให้ลูกทำงานหนื่นอย่าง ตามเดดรอณเหมือนตนเอง จึงได้พยายามสร้างอนาคตให้ลูก

ปัจจุบันผู้ให้ข้อมูลหลักปลูกมะพร้าวน้ำหอมเป็นอาชีพหลัก จำนวนทั้งหมดกว่า 80 ไร่ มีผลผลิต อยู่ที่งวดละ (20 วัน) ประมาณ 20,000 ลูก มีรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายเฉลี่ยงวดละกว่า 200,000 บาท ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับราคามะพร้าวในตลาดด้วย ช่วงที่ราคาสูงมากจะมีรายได้สูงสุดถึงงวดละ 500,000 บาท มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถลูกเรียนจบปริญญาตรี ซึ่งถือว่าประสบความสำเร็จจากการประกอบธุรกิจเกษตรในรูปแบบการปลูกมะพร้าวน้ำหอมแบบขายส่ง เพราะมะพร้าวน้ำหอม มีความต้องการของตลาดสูง และไม่ต้องใช้การดูแลรักษามากเหมือนกับพืชผักผลไม้ชนิดอื่น เพียงแต่ต้องใส่ใจในการเลือกที่ดินที่มีความเหมาะสม ห้องอุณหภูมิ ความชื้นของดินและน้ำ และมีการวางแผนการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง ก็จะทำให้ได้ผลผลิตที่ต่อเนื่องทำให้มีรายได้สม่ำเสมอ ทั้งนี้ คุณสมบัติที่นำไปสู่ความสำเร็จได้ ผู้ประกอบการต้องกล้าเสี่ยง กล้าลงทุน มีความมุ่งมั่นและความพยายามที่จะเติบโต รู้จักการบริหารงานล่วงงาน รวมทั้งรู้จักการอดทนรอ ก็จะสามารถประสบผลสำเร็จได้อย่างแน่นอน

4.2. การบริหารจัดการ

การประกอบธุรกิจมะพร้าวน้ำหอม ถือเป็นธุรกิจเกษตรรูปแบบหนึ่ง มีรูปแบบเป็นการบริหารงานคนเดียว ปลูกเพื่อขายส่งแบบผลสดอย่างเดียว โดยแบ่งการบริหารจัดการออกเป็น ดังนี้

4.2.1. การบริหารจัดการสวนมะพร้าวน้ำหอม

การบริหารจัดการสวนมะพร้าวน้ำหอม เริ่มตั้งแต่การเลือกพื้นที่ปลูกต้องเลือกที่ใกล้แหล่งน้ำ มีการคมนาคมที่สะดวก เพราะมะพร้าวน้ำหอมมีน้ำหนักมาก การวางแผนก่อนการปลูกจึงเป็นสิ่ง

สำคัญ ต่อมาก็คือเตรียมดิน ขุดหลุม ศึกษาและคัดเลือกพันธุ์มะพร้าวที่เหมาะสมมาปลูก วิธีการปลูกมะพร้าวน้ำหอมคือปลูกแบบยกร่องให้สันร่องกว้างประมาณ 5-6 เมตร และมีร่องน้ำสำหรับให้เรื่อวิดน้ำผ่านได้ประมาณ 1.5 เมตร ตอนปลูกต้องระวังอย่าให้ตินทับโคนหน่อ เพราะจะทำให้หนอถูกรดต้นจะโตช้า ระหว่างที่ปลูกรอผลผลิตใช้เวลา 3-4 ปี ก็สามารถหาพืชอื่นมาปลูกเสริมในสวนมะพร้าวน้ำหอม เช่น ผักหวานตุ้ง ผักกาดหอม ฝรั่ง เป็นต้น การปลูกพืชเสริมนี้เวลาครองน้ำหรือใส่ปุ๋ยมะพร้าวน้ำหอมก็จะได้รับผลผลอยได้เป็นอย่างดี

มะพร้าวน้ำหอมสามารถปลูกได้ตลอดทั้งปีและทุกฤดู แต่ถ้าปลูกในช่วงหน้าร้อนต้องมีการรดน้ำเพิ่ม โดยเฉลี่ยรดน้ำ 5-6 วันครั้ง เมื่อปลูกเข้าสู่ปีที่ 2 จะเริ่มให้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-16 หรือสูตร 15-15-15 ในหน้าแล้ง ตามด้วยปุ๋ยมูลไก่ปีละ 1-2 ครั้ง ในช่วงหน้าฝนของทุกปีตลอดการเก็บเกี่ยวผลผลิต หลังจากที่มีมะพร้าวน้ำหอมได้รับการดูแลที่ดีจะให้ผลผลิต เฉลี่ย 20 วัน 1 ครั้ง ถ้าเกินกำหนดตัดมะพร้าวน้ำหอมจะเนื้อหนา น้ำมีรสอมเปรี้ยว และถ้าตัดก่อนกำหนดเนื้อก็จะบางเกินไปไม่เป็นที่นิยมของตลาด ดังนั้นการตัดมะพร้าวน้ำหอมต้องใช้แรงงานคนที่มีความชำนาญ โดยจะสังเกตจากทั้งมะพร้าวน้ำหอมที่เห็นอขึ้นไปถ้ามีผลเท่าผลมะนาว ก็สามารถตัดผลผลิตได้เลย นอกจากนี้ยังสังเกตจากสีของเปลือก จัน และทางหนูประกอบการตัดผลผลิตด้วย

การบริหารงานภายในสวนเป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ตั้งแต่เริ่มคิดจะปลูกต้องมีการวางแผนการดูแลร่วงหน้า เพราะถ้าเกิดว่าดูแลไม่ดี ใส่ปุ๋ยและรดน้ำในปริมาณที่ไม่เพียงพอ มะพร้าวน้ำหอมจะติดผลผลิตน้อยแค่ทั้งหมด 2-3 ลูกเท่านั้น กิจกรรมหลักๆ ของการบริหารจัดการสวนมะพร้าวน้ำหอม คือ เก็บทางมะพร้าวแห้งทุกเดือนเพราทุก 20 วัน ทางมะพร้าวน้ำหอมจะแตกทางใหม่ 1 ทาง เก็บลูกมะพร้าวแห้งที่ร่วงหรือเสีย รดน้ำ ใส่ปุ๋ย และฉีดยาฆ่าแมลงทุกสองสัปดาห์ ถ้าสามารถบริหารจัดการการดูแลภายในสวนได้อย่างต่อเนื่องผู้ให้ข้อมูลหลักกล่าวว่าจะมีผลผลิตให้ตัดต่อเนื่องตลอดทั้งปี

4.2.2. การบริหารจัดการด้านแรงงาน

แรงงานดูแลสวนมะพร้าวน้ำหอม แรงงานส่วนนี้เป็นส่วนสำคัญในการดำเนินงาน ในสวนจะมีแรงงานหมุนเวียนกันมาทำงานวันละ 2-3 คน โดยแรงงานเป็นแรงงานที่เดินทางมาจากประเทศเมียนมา กิจกรรมหลักๆ คือ เก็บทางมะพร้าว เก็บลูกมะพร้าวแห้ง รดน้ำ ใส่ปุ๋ย และฉีดยาฆ่าแมลงทุกวัน ค่าแรงชั่วโมงละ 50 บาท โดยผู้ให้ข้อมูลหลักจะต้องวางแผนการทำงานให้แรงงานรวมทั้งกำหนดหน้าที่ที่ชัดเจนให้ทำเพื่อไม่ให้แรงงานเกิดความสับสนในการทำงาน ซึ่งอาจจะส่งผลให้งานดำเนินไปอย่างล่าช้าได้ ดังนั้นการทำงานในแต่ละวันผู้ให้ข้อมูลหลักจะต้องวางแผนไว้ล่วงหน้า

สำหรับวันต่อไปว่าจะให้แรงงานทำงานด้านไหน ทำอะไรบ้าง รวมทั้งเตรียมแผนสำรองในกรณีฉุกเฉินที่แรงงานเจ็บป่วย หรือประสบปัญหาไม่สามารถมาทำงานได้ แรงงานคนตัดและคนขันมะพร้าวน้ำหอม แรงงานส่วนนี้มานำจากอำเภอดำเนินสะดวก ในส่วนนี้ไม่ต้องดูแลมาก เพราะทำงานด้วยกันมานานจนรู้ใจ โดยในแต่ละเดือนต้องมีการพูดคุยนัดหมายเรื่องคิวตัด และคิวขนมะพร้าวน้ำหอมกันล่วงหน้าทุกเดือน เนื่องจากว่ามะพร้าวน้ำหอมมีเวลาตัดผลผลิตที่จำกัดใน 20 วัน ถ้าเกิดว่าตัดเกินกำหนดก็จะทำให้ขายไม่ได้ราคา เกิดความเสียหาย คนขันต้องนัดล่วงหน้าเข่นกัน เพราะมะพร้าวน้ำหอม เมื่อตัดลงจากต้นแล้วต้องขนขึ้นจากร่องน้ำสวนทันที เพราะถ้าเกิดตัดแล้วแข่น้ำในร่องสวนไว้เพียงแค่ 1 ศืน มะพร้าวน้ำหอมจะเสียและไม่สามารถขายได้ สำหรับค่าแรงคนตัดคิดตามจำนวนตันมะพร้าวน้ำหอมที่มีในสวน มะพร้าวน้ำหอมตันเตียราอยู่ที่ตันละ 2.50 บาท ตันสูงราคาวอยู่ที่ตันละ 3 บาท ส่วนคนขันนั้นจะคิดเป็นลูกคุณละ 0.30 บาท

จะเห็นได้ว่าแทบทุกกระบวนการทำการทำงานล้วนใช้แรงงานคน ดังนั้นแรงงานคนจึงถือเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุดในการบริหารจัดการสวนมะพร้าวน้ำหอมให้นำมาซึ่งความสำเร็จได้

4.2.3. การบริหารจัดการด้านการขาย

การขายมะพร้าวน้ำหอมจะปลูกเพื่อขายส่งอย่างเดียว ราคาเฉลี่ยอยู่ที่ ลูกละ 13-15 บาท แต่ถ้าในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม มะพร้าวน้ำหอมจะให้ผลผลิตน้อย ทำให้ช่วงนี้ราคาจะสูงอยู่ที่ลูกละ 20-30 บาท โดยมีลูกค้าประจำรับซื้อถึงสวน ซึ่งได้ค้าขายกันมาต่อเนื่องยาวนานตลอดเวลาที่ปลูกมะพร้าวน้ำหอม ทำให้เกิดความไว้ใจกันในการนับผลผลิตขึ้นรถโดยไม่ต้องไปตรวจสอบแม้จะมีลูกค้ารายใหม่ๆ มาขอซื้อในราคาน้ำที่สูงกว่าแต่ก่อนได้ขายให้ เพราะเกรงใจลูกค้ารายเก่า และเนื่องจากมะพร้าวน้ำหอมเป็นที่ต้องการของตลาดอยู่แล้ว จึงไม่ประสบปัญหาด้านผลผลิตเกินความต้องการ ทำให้ไม่ได้ทำการตลาดเพิ่มเติม

ปัจจุบันผู้ให้ข้อมูลหลักกำลังวางแผนมองอนาคตว่าต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์และขยายตระหง่านผู้บริโภค โดยเฉพาะตลาดใหม่ในประเทศจีน เพราะกำลังเป็นที่นิยมมาก แต่ที่ยังไม่สามารถทำได้ เพราะขาดเงินทุน และแรงงาน เนื่องจากในพื้นที่ข้างเคียงมีโรงงานมะพร้าวหลายแห่งทำให้จำนวนคนงานไม่เพียงพอ และนอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลยังไม่มีความรู้ด้านการส่งออก ทำให้ยังไม่กล้าที่จะเสี่ยงปัจจุบันจึงมองช่องทางที่จะขยายตลาดไปเป็นสินค้าปลอดสารพิษ โดยมีการลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีลงจนแทบจะไม่ใช้เลย จะใช้เฉพาะช่วงจำเป็นเท่านั้น และจะเว้นการใช้สารเคมีล่วงหน้าก่อนการเก็บเกี่ยวผลผลิต โดยเริ่มหันมาเห็นถึงความสำคัญของผู้บริโภคมากขึ้น เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการยืนยันจดทะเบียนสินค้าปลอดสารพิช

4.3. ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ และแนวทางการแก้ปัญหา

4.3.1. ด้านแรงงาน บางครั้งประสบปัญหาขาดแคลนแรงงาน สำหรับเก็บเกี่ยวผลผลิตและแรงงานสำหรับขับผลผลิต เนื่องจากแรงงานมีจำกัดเพียงกลุ่มเดียว การเก็บเกี่ยวมะพร้าวน้ำหอมใช้วิธีการใช้เกี่ยวที่มีด้ามสูงยางตัดจากต้นมะพร้าวน้ำหอมลงร่องสวน ซึ่งการตัดจำเป็นต้องใช้แรงงานที่มีความสามารถและความชำนาญเท่านั้น ต้องใช้ความชำนาญจากประสบการณ์และการสังเกตต่างๆ จากลูก จัน หางหนู หรือสีเปลือกมะพร้าวน้ำหอมทำให้มีปัญหาคือแรงงานหายาก คนที่ตัดชำนาญก็เริ่มมีอายุที่มากบางครั้งจึงพบอุปสรรค เช่น คนตัดปวยไม่สามารถมาตัดผลผลิตได้ ก็ต้องเลื่อนกำหนดวันออกไปหรือเข้ามาก่อนกำหนดเล็กน้อย หรือจ้างคนตัดจากต่างที่มาแทน เพื่อให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด ส่วนด้านการขนผลผลิตเนื่องจากมะพร้าวน้ำหอมมีน้ำหนักมากการขนจึงใช้วิธีนำเชือกมาร้อยลากติดกันในน้ำ แล้วนำมายกขึ้นรวมจุดใดจุดหนึ่งของสวน หรือยกวางไว้ริมถนนที่รถขนสามารถผ่านได้ หากต้นใหญ่ที่ไม่ติดร่องสวนก็จะใช้วิธีการแบก การขนส่งจึงเป็นไปค่อนข้างที่จะลำบาก ประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานโดยเฉพาะในช่วงหน้าหนาวแรงงานไม่อยากมาทำงานเพราะน้ำในร่องสวนเย็นกว่าน้ำปกติ

4.3.2. ด้านฤดูกาล ในช่วงหน้าแล้งประสบปัญหามะพร้าวน้ำหอมมีผลผลิตน้อย “ไม่เพียงพอ ต่อความต้องการของผู้บริโภค ดังนั้นช่วงนี้ผู้ให้ข้อมูลหลักต้องเตรียมวางแผนไว้ล่วงหน้าคือเตรียมบำรุงต้นก่อนที่จะเข้าสู่หน้าแล้ง ทั้งใส่ปุ๋ยคอก และรดน้ำให้มากขึ้น ให้มะพร้าวน้ำหอมออกดอกก่อนที่จะเข้าสู่หน้าแล้งในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม เพื่อสามารถมีผลผลิตได้ต่อเนื่อง หากฝนแล้งในพื้นที่สวนจะไม่มีน้ำเพียงพอที่จะทนมะพร้าวน้ำหอมออกจากกร่องสวน ต้องใช้วิธีการจ้างแรงงานมาแบกออกจากร่องสวนโดยค่าแรงการแบกคิดเป็นลูก ลูกละ 3 บาท ซึ่งจากเดิมถ้าขันในน้ำร่องสวนอยู่ที่ลูกละ 0.30 บาท ทำให้มีต้นทุนค่าแรงเพิ่มสูงขึ้นมาก

4.3.3. ด้านราคาปุ๋ยเคมี และยากำจัดวัชพืช

ราคาปุ๋ยเคมีและยากำจัดวัชพืชมีราคาเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันผู้ให้ข้อมูลหลักจึงลดการใช้เคมีและหันมาใช้ปุ๋ยคอกแบบอินทรีย์แทน และลดการใช้ยากำจัดวัชพืชลง เพื่อลดต้นทุนการผลิตลง

4.3.4. ด้านการบริหารงาน

เนื่องจากทุกอย่างคือผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้บริหารงานคนเดียว หากครั้งไหนผู้ให้ข้อมูลหลัก “ไม่อยู่” ทำให้การบริหารงานมีปัญหาหยุดชะงัก ทำให้การตัดสินใจบางอย่างเกิดการล่าช้าได้ บางครั้ง จึงต้องวางแผนการบริหารไว้ก่อนล่วงหน้า

4.3.5. ด้านศัตรุพิช ถือเป็นปัญหาสำคัญ โดยศัตรุพิชที่สำคัญที่จะมากดกินมະพร้าวได้แก่ตัว หนองหัวคำมະพร้าว ด้วงแรด ด้วงงวง แมลงหมามด้า รวมทั้งกระรอกที่กัดกินลูกมະพร้าวน้ำหอม เสียหาย การจัดการผู้ให้ข้อมูลหลักใช้วิธีปล่อยตามธรรมชาติ เพราะเมื่อไม่ฉีดยาฆ่าแมลงก็จะทำให้ แมลงที่มีประโยชน์ เช่น แตนเปียนตอน แตนเปียนไข่ กินหนองหัวคำมະพร้าว ถือเป็นการลดต้นทุน การผลิตอีกวิธีหนึ่ง

อภิปรายผล

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักมีความรู้เรื่องการทำสวนมະพร้าวน้ำหอมเป็น ทุนเดิม บวกกับการเป็นคนสนใจศึกษาเรียนรู้ กล้าเสียง กล้าลงทุนที่จะขยายพื้นที่การปลูกมະพร้าวน้ำหอมเพิ่มขึ้นจากเดิมเริ่มน้ำหอมแค่ 7 ไร่ ทำให้ธุรกิจเติบโตและประสบความสำเร็จได้ โดย คุณสมบัติของผู้ประกอบการสอดคล้องกับ อำนวย ชีรวานิช (2549) ที่ว่าการที่ธุรกิจจะประสบ ผลสำเร็จได้นั้นผู้ประกอบการจะต้องมีคุณสมบัติที่จะนำพาธุรกิจไปสู่ความสำเร็จได้คือ “ไม่กลัวความเสี่ยง อดทนต่อปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งมีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จเติบโตดังเช่นผู้ให้ ข้อมูลหลักต้องการที่จะสร้างครอบครัว ต้องการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ต้องการที่จะสร้างอนาคต ไว้ให้ลูกได้รับการศึกษาที่สูงกว่าตนเองทำให้เกิดความพ่ายแพ้มีฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ จนประสบ ความสำเร็จได้ สอดคล้องกับ นฤตา พรวัฒโนยธิน (2554) ได้ศึกษาพบว่าผู้ประกอบการใน อุตสาหกรรมแปรรูปมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงครามให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ด้านการผลิตถึงร้อยละ 30 ในขณะที่การเงินอยู่ที่ร้อยละ 25 แสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจในการทำงานมี ส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการทำงาน และสอดคล้องกับ ประภากรณ์ พวงเนียม (2554) ที่ว่า แนวคิดในการเริ่มธุรกิจเกิดจากการอยากรื้นฐาณะที่ดีขึ้น

การเลือกพื้นที่ในการเพาะปลูกมະพร้าวน้ำหอมก็สำคัญเนื่องจากมະพร้าวน้ำหอมมีน้ำหนัก มากและต้องการดินและน้ำที่อุดมสมบูรณ์การที่จะประสบผลสำเร็จได้เริ่มน้ำหอมจากการเลือกพื้นที่ใน การเพาะปลูก ทำเลที่ตั้งของสวน ต้องติดถนน และอยู่ไม่ไกลจากแหล่งน้ำ เพื่อที่จะสะดวกในการ ขนส่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วสันต์ พิริเลิศสกุล (2556) ที่ศึกษาเรื่องศักยภาพการจัดการที่มี ผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรชาวนาในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม หนึ่งในนั้นคือด้านโล- จิสติกส์ และเนื่องจากตำบลบางป่าอยู่ติดกับอำเภอดำเนินสะดวก ทำให้ดินในแบบบริเวณตำบลบาง

ป้ามีความเหมาะสมในการปลูกมะพร้าวน้ำหอมเข่นเดียวกับมะพร้าวน้ำหอมที่ปลูกในเขตตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก สอดคล้องกับข้อมูลจากสำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี (2557) ที่ระบุว่าตำบลบางป้ามีดินที่เหมาะสมในการปลูกมะพร้าวน้ำหอม

ด้านการบริหารงานเนื่องจากการดำเนินงานทุกอย่างในสวนมะพร้าวน้ำหอมผู้ให้ข้อมูลหลัก เป็นคนบริหารจัดการเพียงคนเดียวทำให้ประสบปัญหาติดขัดเวลาที่ผู้ให้ข้อมูลหลักไม่อยู่และไม่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าทำให้การทำงานบางครั้งเกิดความล่าช้า ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการบริหารจัดการคือขาดแคลนแรงงาน และแมลงศัตรูพืช เนื่องจากเป็นปัญหาที่เกิดจากธรรมชาติทำให้หลีกเลี่ยงได้ยากกว่าปัญหาอื่น

5. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยพบว่ามะพร้าวน้ำหอมกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ตั้งนั้นรัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะเข้ามาให้ความรู้ คำแนะนำในการปลูก การดูแลรักษา เพื่อให้ได้ผลผลิตมากขึ้น จัดการส่งเสริมการปลูกในพื้นที่ที่เหมาะสมเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งหาตลาดใหม่ๆ รองรับผลผลิต และสนับสนุนให้เกิดสินค้าปรุงมากขึ้น เพื่อส่งเสริมให้มะพร้าวน้ำหอม เป็นสินค้าส่งออกที่เพิ่มมากขึ้น

รัฐบาลควรจัดการเรื่องระบบชลประทานให้ดีขึ้น เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งในการทำการเกษตร ควรสำรวจปริมาณความต้องการใช้น้ำของเกษตรกรพร้อมทั้งมีนโยบาย ต่างๆ ที่สามารถแก้ปัญหาหรือบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำได้ เพื่อช่วยเหลือให้เกษตรกรมีชีวิตที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

ผู้วิจัยเห็นว่างานวิจัยครั้งต่อไปควรจะศึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านการบริหารจัดการของผู้ประกอบการมะพร้าวน้ำหอมรายอื่น รวมทั้งธุรกิจเกษตรสินค้าอื่นๆ อย่างละเอียด เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกันและนำผลการวิจัยที่ได้ไปพัฒนาแก้ไขปัญหาในอนาคตต่อไป

ผู้วิจัยเห็นว่างานวิจัยครั้งต่อไปควรจะศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเก็บเกี่ยวน้ำหอม เพื่อที่จะรองรับการแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานการเก็บเกี่ยวน้ำหอมในอนาคตต่อไป

6. บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. 2558. รอบรู้เศรษฐกิจตามติดตลาดโลก. เข้าถึงเมื่อ 7 ธันวาคม 2559. เข้าถึงได้จาก http://www.ditp.go.th/contents_attach/140885/140885.pdf

กลุ่มเกษตรสัญจร. 2545. นพ.รัตน์ น้ำหอม. กรุงเทพฯ: ปราณีเจริญบล็อกและการพิมพ์ จำกัด บรรณาธิการ บัวระพันธ์. 2554. วิจัยเชิงคุณภาพไม่ยากอย่างที่คิด. นครปฐม: สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2550. ธุรกิจการเกษตร. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก

<http://cyberlab.lh1.ku.ac.th/elearn/faculty/economic/eco56/Chap%201.html>

ชาญ โพธิสิตา. 2556. ศาสตร์และศิลป์แห่งงานวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ออมรินทร์ พรีนติ้งแอนด์พับลิชิ่ง จำกัด (มหาชน).

ณรงค์ ศรีสวัสดิ์. 2545. วิธีการวิจัยทางสังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นฤตา พรวัฒโนyerin. 2554. “การวิเคราะห์รูปแบบทางการจัดตั้งและศักยภาพของอุตสาหกรรมประรูปมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม.” ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวัฒนศาสตร์ อุตสาหกรรม ภาควิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ประภากรณ์ พวงเนียม. 2554. “วิถีชีวิตและเรื่องเล่าเด็กแก้เร้ออ้อย”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เพื่อนเกษตรกร. 2559. นพ.รัตน์ น้ำหอมพืชเศรษฐกิจ 1000 ล้าน. กรุงเทพฯ: จุปิตส

ภาควิชาเรื่นา คณะเกษตรกำแพงแสน. 2559. นพ.รัตน์ น้ำหอม. เข้าถึงเมื่อ 7 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://agron.agri.kps.ku.ac.th/index.php/th/research-argon/55-coconut>

ภาณุพงษ์ เรืองสุทธิ. 2552. นพ.รัตน์ น้ำหอม. กรุงเทพฯ: ก.พ.พ(1996)

วสันนท์ ศิริเลิศสกุล. (2556). “ศักยภาพการจัดการที่มีผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรชาวนาในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศันย์ สังฆารักษ์. 2528. การจัดการธุรกิจเกษตร. คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง: ม.ป.ท.

สมคิด ทักษิณวิสุทธิ. 2558. ธุรกิจการเกษตรเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุชาติ บรมสุข. 2559. ผลประกอบการนพ.รัตน์ น้ำหอม. สัมภาษณ์, 3 มกราคม